

Περιεχόμενα

Πρόλογος	7
1. ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΓΛΥΚΟΖΗΣ	15
1.1 ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΛΥΚΟΖΗΣ	16
1.1.1 Γλυκόλυση και γλυκονεογένεση	16
1.1.2 Γλυκογονογένεση και γλυκογονόλυση	21
1.1.3 Κετογένεση και κετόλυση	22
1.1.4 Περίοδοι του μεταβολισμού της γλυκόζης	24
BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	26
1.2 ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΓΛΥΚΑΙΜΙΑΣ	27
1.2.1 Ορμόνες (πλην ινσουλίνης)	27
Γλουκαγόνο (ή γλυκαγόνη)	27
Κορτιζόλη	28
Κατεχολαμίνες	28
Αυξητική ορμόνη και κορτοκοτροπίνη	28
Ινσουλινόμορφος αυξητικός παράγοντας (IGF1)	28
Σωματοστατίνη	29
Παγκρεατικό πολυπεπτίδιο	29
Λεπτίνη	29
Γκρελίνη	30
Γλυκανοειδές πεπτίδιο-1 (GLP1)	30
Γλυκοζο-εξαρτώμενο ινσουλινοτροπικό πολυπεπτίδιο (GIP)	32
1.2.2 Σχετικές δράσεις των διαφόρων ορμονών στη ρύθμιση της γλυκαιμίας ..	33
1.2.3 Άλλοι παράγοντες που ρυθμίζουν τη γλυκαιμία	34
BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	35
1.3 ΙΝΣΟΥΛΙΝΗ	39
1.3.1 Σύνθεση και έκκριση	39
1.3.2 Κυτταρικός υποδοχέας της ινσουλίνης.....	40
1.3.3 Μεταβολικές δράσεις της ινσουλίνης	42
1.3.4 Τρόπος δράσης σε μοριακό επίπεδο	46
1.3.5 Ρύθμιση της έκκρισης της ινσουλίνης	49
α. Χημικοί παράγοντες, ορμόνες και αυτόνομο νευρικό σύστημα	49
β. Ρύθμιση στο μοριακό επίπεδο.....	53
BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	55

2. ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	61
2.1 ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	64
2.1.1 Διάγνωση της υπογλυκαιμίας	64
2.1.2 Ορισμός υπογλυκαιμίας	65
2.1.3 Κλινικά σημεία	66
2.1.4 Αιτιολογική διάγνωση υπογλυκαιμίας	68
2.2 ΑΙΤΙΑ ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΑΣ	70
2.2.1 Κληρονομικές ανεπάρκειες της γλυκογονοσύνθεσης, της γλυκογονόλυσης και της γλυκονεογένεσης στο ήπαρ	70
2.2.2 Κληρονομικές ανωμαλίες του μεταβολισμού λόγω διαταραχής στην παραγωγή ενέργειας	72
2.2.3 Ηπατικές νόσοι	73
2.2.4 Ενδοκρινικές διαταραχές	74
2.2.5 Ιδιοπαθής κετοτική υπογλυκαιμία	75
2.2.6 Διαταραχές μεταβολισμού αμινοξέων	76
2.2.7 Άλλες αιτίες	77
2.3 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΑΣ	78
2.4 ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΑΣ	81
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	83
3. ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΙΣΜΟΙ	87
3.1.1 ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΙΣΜΟΙ ΕΞΩΓΕΝΟΥΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	87
3.1.2 ΠΑΡΟΔΙΚΟΙ ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΝΕΟΓΝΟΥ	88
1. Παροδική υπογλυκαιμία του φυσιολογικού νεογνού	88
2. Παιδιά διαβητικής μητέρας	89
3. Ερυθροβλάστωση	90
4. Σύνδρομο Beckwith-Wiedemann	90
5. Προωρότητα	90
6. Δυστροφία	91
7. Αφαιμαξομετάγγιση-ασυμβατότητα Rhesus	92
8. Άλλα αίτια	92
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	92
3.2 ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΙΣΜΟΙ	94
3.2.1 ΣΥΓΓΕΝΗΣ ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΑΙΜΙΚΗ ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΑ ΛΟΓΩ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΥΛΩΝ ΚΑΤΡ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΪΝΩΝ-ΜΕΤΑΦΟΡΕΩΝ	95
3.2.2 ΔΙΑΥΛΟΙ Κ ⁺	96
Αρχιτεκτονική των διαύλων ΚΑΤΡ	96
Ο ρόλος των διαύλων ΚΑΤΡ στο πάγκρεας	99

3.2.3 ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΩΝ ΠΑΓΚΡΕΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΥΛΩΝ ΚΑΤΡ ΛΟΓΩ ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΓΟΝΙΔΙΩΝ <i>KCNJ11</i> και <i>ABCC8</i>	101
Μεταλλάξεις μεταδιδόμενες με τον υπολειπόμενο χαρακτήρα ..	101
Μεταλλάξεις μεταδιδόμενες με τον επικρατούντα χαρακτήρα	102
Εστιακή βλάβη	104
3.2.4 ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ <i>KCNQ1</i>	105
3.2.5 ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ <i>CACNA1D</i>	105
3.2.6 ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΚΑΛΟΥΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ (<i>SLC16A1</i>)	106
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	107
3.3 ΣΥΓΓΕΝΗΣ ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΑΙΜΙΚΗ ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΑ ΛΟΓΩ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΙΚΩΝ ΟΔΩΝ	111
3.3.1 ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΙΣΜΟΥ-ΥΠΕΡΑΜΜΩΝΙΑΙΜΙΑΣ (ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ <i>GLUD1</i>)	111
3.3.2 ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ ΤΗΣ ΓΛΥΚΟΚΙΝΑΣΗΣ (<i>GCK</i>)	113
3.3.3 ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ <i>HADH</i>	114
3.3.4 ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ ΤΗΣ ΠΡΩΤΕΪΝΗΣ ΑΠΟΣΥΖΕΥΞΗΣ 2 (<i>UPC2</i>)	116
3.3.5 ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΥΠΕΡΕΚΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ ΤΗΣ ΕΞΟΚΙΝΑΣΗΣ 1 (<i>HK1</i>)	117
3.3.6 ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ ΤΗΣ ΦΩΣΦΟΓΛΥΚΟΜΟΥΤΑΣΗΣ 1 (<i>PGM1</i>)	118
3.3.7 ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ ΤΗΣ ΦΩΣΦΟΜΑΝΝΟΜΟΥΤΑΣΗΣ 2 (<i>PMM2</i>)	118
3.3.8 ΜΕΤΑΓΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΑΙΜΙΚΗΣ ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΑΣ	120
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	121
3.4 ΣΥΓΓΕΝΗΣ ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΑΙΜΙΚΗ ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΑ ΛΟΓΩ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΜΕΤΑΓΡΑΦΗΣ	125
3.4.1 ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΠΥΡΗΝΙΚΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ 4Α ΤΩΝ ΗΠΑΤΟΚΥΤΤΑΡΩΝ (<i>HNF4A</i>)	125
3.4.2 ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΠΥΡΗΝΙΚΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ 1Α ΤΩΝ ΗΠΑΤΟΚΥΤΤΑΡΩΝ (<i>HNF1A</i>)	126
3.4.3 ΜΕΤΑΛΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΟΝΙΔΙΟΥ <i>FOXA2</i>	127
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	127
3.5 ΣΥΝΔΡΟΜΑ ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΑ ΜΕ ΣΥΓΓΕΝΗ ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΑΙΜΙΚΗ ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΑ	129
3.5.1 ΣΥΝΔΡΟΜΟ BECKWITH – WIEDEMANN	129
3.5.2 ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΚΑΒΟΥΚΙ	130
3.5.3 ΣΥΝΔΡΟΜΟ TURNER	130

3.5.4 ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΤΙΜΟΤΗΥ	131
3.5.5 ΣΥΝΔΡΟΜΟ SOTOS	131
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	132
3.6 ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΙΣΜΟΙ ΜΗ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ	134
3.6.1 ΠΑΓΚΡΕΑΤΙΚΟ ΑΔΕΝΩΜΑ (ΙΝΣΟΥΛΙΝΩΜΑ)	134
3.6.2 ΠΟΛΥΕΣΤΙΑΚΗ ΑΔΕΝΩΜΑΤΩΣΗ	134
3.6.3 ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ ΟΓΚΟΙ	135
3.6.4 ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΠΑΓΚΡΕΑΤΟΓΕΝΟΥΣ ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΑΣ ΜΗ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗΣ ΣΕ ΙΝΣΟΥΛΙΝΩΜΑ	135
3.6.5 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΣ ΜΟΡΦΕΣ	135
3.6.6 ΕΚΤΟΠΕΣ ΜΟΡΦΕΣ	136
3.6.7 ΠΟΛΛΑΠΛΗ ΕΝΔΟΚΡΙΝΗΣ ΝΕΟΠΛΑΣΙΑ ΤΥΠΟΥ 1 (MEN I)	136
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	136
3.7 ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΟΥ ΠΑΓΚΡΕΑΤΟΣ ΕΠΙ ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΙΣΜΩΝ	138
3.7.1 ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ	138
3.7.2 ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ	140
Ιστολογική εικόνα του παγκρέατος επί ΣΥΥ	141
Διάχυτη μορφή	142
Εστιακή μορφή	143
Άτυπες μορφές	145
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	146
3.8 ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΙΣΜΟΥ	149
3.8.1 ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	149
3.8.2 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	150
Ιδιαιτερότητες της μέτρησης της ινσουλίνης	150
Μέτρηση δεικτών ενδεικτικών υπερινσουλιναϊμικής υπογλυκαιμίας	151
Δοκιμασία πείνας	152
3.8.3 ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	153
3.8.4 ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΕΟΓΝΩΝ ΓΙΑ ΣΥΥ	159
Σύνοψη της γενετικής της ΣΥΥ	160
Γενετική συμβουλευτική	162
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	162
3.9 ΘΕΡΑΠΕΙΑ	166
3.9.1 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ	167
Αρχική αντιμετώπιση	167
Φάρμακα	167
<i>Γλουκαγόνο</i>	167

<i>Διαζοξίδη</i>	168
<i>Σωματοστατίνη και ανάλογα</i>	169
<i>Νιφεδιπίνη</i>	171
<i>Sirolimus</i>	171
<i>Exendin</i>	171
Περαιτέρω αντιμετώπιση	172
Μηχανισμοί αυτόματης ίασης σε ΣΥΥ	173
Πειραματικά φάρμακα	174
Επιδιόρθωση των ελαττωματικών διαύλων ΚΑΤΡ σε παθολογικό παγκρεατικό ιστό	174
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	175
3.9.2 ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ	177
Χειρουργική τεχνική	178
<i>Εστιακή μορφή</i>	179
<i>Διάχυτη μορφή</i>	180
<i>Άτυπες μορφές</i>	182
<i>Ασθενείς με σύνδρομο Beckwith-Wiedemann</i>	183
<i>Ινσουλινώματα</i>	183
<i>Λαπαροσκοπική επέμβαση</i>	184
Άμεση μετεγχειρητική αντιμετώπιση	184
3.9.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	185
Ασθενείς με συντηρητική αντιμετώπιση	185
Ασθενείς που χειρουργήθηκαν	186
3.9.4 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	188
3.9.5 ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΠΡΟΓΝΩΣΗ	189
3.9.6 ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΣΥΓΓΕΝΟΥΣ ΥΠΕΡΙΝΣΟΥΛΙΝΑΙ- ΜΙΚΗΣ ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΑΣ	191
3.9.7 ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	193
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	193